

Kosmisk frygt

eller den dag Brad Pitt fik paranoia

Af Christian Lollike

A: Hvad skal vi nu?

B: Redde PLANET EARTH.

C: Hvad?

B: Ja.

A: Nå.

C: Okay, så siger vi at jeg er sådan en der ved en hel masse om vejr og vind, og som holder foredrag og er pisse klog, så kan du være...

B: Hende, som godt ved at himlen er gledet ud af hænderne på Gud, og PLANET EARTH er nu ved at forvandle sig til en global sauna.

A: Jamen så er jeg en helt fra Hollywood. Yes. Brad Pitt. Og jeg er handlingens mand. Derfor sidder jeg lige nu – er I med? – jeg sidder lige nu foran min producent og siger: »Vi skal lave noget væsentligt. Noget der ikke bare underholder, men ændrer, forandrer – noget der gør en forskel«.

C: Producenten byder Brad Pitt en drink.

A: Men Brad skubber glasset til side, ser hårdt på producenten, og siger: »Vi i Hollywood kan trænge ind i folks hjerter på en helt anden, og meget mere følsom måde – og det skal vi udnytte...«

C: Producenten smiler.

B: Overbærende.

C: Og rækker en stak papirer frem mod Brad: »Jeg har netop modtaget manus til verdens smukkeste kærlighedshistorie – og den mandlige hovedrolle, Brad...?«

A: Brad rejser sig.

B: Skubber stolen hårdt bagud.

A: Og siger så med fast stemme: »Jorden er et God damn kussehår fra at falde fra hinanden. Alle ved det. Alle fucking ved det, men ingen« – han slår i bordet – »ingen gør noget«.

C: Producenten trækker på skuldrene: »Jeg synes i det mindste du skulle læse det«.

A: »Fatter du slet ikke at det ikke kan blive ved?«, siger Brad og fortsætter: »Ser du aldrig ud af vinduet?«

B: Brad ser ud af vinduet. Han ser på smoggen, der hænger som en tung mørk dyne over Los Angeles. Han ser bilkøerne, og de pumpende udstødningsrør.

C: Han ser til Tokyo, hvor folk står ved iltautomaterne og trækker ren luft.

A: Han ser ind i en af Kinas kulminer, hvor en lille pukkelrygget dreng ved navn Cheung slæber kul til et forbrændingsanlæg, der brænder så heftigt at Brad nærmest kan se hullerne i ozonlaget.

B: Brad ser også til Bangladesh, hvor en ny oversvømmelse har skyllet endnu en by væk. Han ser en mor sidde i et træ og kæmpe for at holde sine børn oven vande. Han ser et af børnene falde i vandet og blive opslugt af strømmen. Han hører morens skrig da barnet smadres mod et træ.

A: »Vi er på vej ud over afgrunden – and you are doing nothing«, siger han lavmælt og ser producenten ind i øjnene.

C: Producenten ser på Brad: »Prøv nu bare at høre den første scene«.

A: Nej.

C: Men der er masser af kærlighed og klima i den også.

A: Fuck you.

B: Fuck you.

A: You are doing nothing.

C: »Så tag dog til God damn Bangladesh og byg en God damn dæmning. Here we make movies«.

B: Det er en lor-teleg.

A: Hvad?

B: DET ER EN LORTELEG.

A: Okay, så lad os sige, at han er professoren, ham som ved en hel masse om vejr og vind, og er pisse klog og som lige nu fortæller os alle sammen sandheden.

C: Paranoiaen er endeløs. Det plejer jeg at sige når jeg indleder mine foredrag. Foredrag jeg foretrækker at holde i shorts. Udendørs. Jeg nyder nemlig solen. Nyder det nye klima. Selvfølgelig er der store områder, der på grund af det lunere klima bliver helt eller delvis ubeboelige, og hvor indbyggerne ikke kan dyrke noget som helst. Det gælder navnlig dele af Afrika, og også mange steder i Sydeuropa. Men der er også områder, som indtil for få år siden var ubeboelige og uopdyrkede på grund af kulde og frost. Mange af de områder bliver nu – takket være den globale klimaforbedring – frodige og egnede til beboelse.

B: Så denne aftens glade budskab er:

A: There is no problem.

C: Isen vil smelte. Det vil den da. Især på Grønland, Nordcanada, og måske også Antarktis, men over det hele... (*ryster på hovedet*). Alligevel kan vi ikke blive fri for dette oversvømmelsesvrøvl – på trods af at scenarierne er ganske urealistiske.

A: Isen smelter, ikke?

C: Isen smelter, men meget meget langsomt – og det er derfor noget pjank med den katastrofe.

B: Okay, så lad os lege Kina.

C: Det du glemmer, er, at opvarmning øger for-

dampning. Dvs. at der er mere fugtighed i atmosfæren,

B: Lad os nu lege Kina.

C: Dvs. at der er mere fugtighed i atmosfæren, hvilket igen betyder, at det faktisk sner mere på Antarktis end før, og at Antarktis derfor *øger* sin ismasse. Så en global vandstigning på over en meter – vrøvl.

B: Jeg kan ikke huske hvad hun hedder, men hun bor i af de der nye satellitbyer uden for Beijing. Hun arbejder for et firma som fremstiller opladere til mobiltelefoner. Hun har arbejdet der længe. Hun sagde, at hun engang var en af de der piger, der står på fabrikken 14-16 timer dagligt – 7 dage om ugen, men at hun var heldig, meget heldig, fordi de opdagede at hun var brugbar for administrationen. Nu arbejder hun med at holde styr på pigernes indtjening, effektivitet, løn og så videre.

C: Hende kender jeg også. Hun var i tv og imens hun fortalte om sit liv håbede jeg hele tiden at kameraet ville dreje lidt ned, så jeg kunne se hendes bryster.

B: Hendes forældre er bønder. De bor i en lille landsby over 900 km fra Beijing. For ikke ret mange år siden gik de bagved en plov, havde én ko og tre høns. Nu sidder de foran en fladskærm og ser film fra USA.

A: Så ser de jo af og til Brad.

C: Selvfølgelig skammer jeg mig, men de kan altså være så skide sexede sådan nogle asiater, og hende her så altså ud til at have nogle små faste nogle, ja, hun var en rigtig lille lækker pakke, og det betød jo ikke, at jeg ikke sagtens kunne leve mig ind i hendes dilemma.

B: Nogle gange sidder hun helt stille med hænderne sådan, og tænker på forældrenes svigtende landbrug, den galoperende udvikling, og somrene, der bliver længere og længere, de mange forurenende virksomheder, politikernes konstante kværnen – og så bliver hun bekymret og bange.

A: Men brokke sig, råbe stop, gøre oprør, kan der naturligvis ikke blive tale om (og hvem skulle

også kunne forlange det) for som chefen flere gange har understreget:

B: Der er mange, der gerne vil have dit job.

A: Hun ser dagligt folk, der lever på gaden, som dør på gaden, som bliver ædt af hunde.

B: Af og til takker hun en eller anden Gud for sit held.

C: Alligevel kan hun ikke lade være med at smile, for hun er også glad for at være nået så langt og stolt af at sende penge hjem osv., og hun ved jo, at de prøver at finde en løsning på svineriet fra fabrikken.

A: Jeg er ikke helt sikker på at jeg forstod pointen med den film.

C: Det var ikke en film, Brad.

Break.

A: Må jeg ikke have lov til at invitere jer alle sammen med til gardenparty? Det er Angelina og mig der står for arrangementet, og det forgår ja, en 80 km væk fra ræset i Hollywood.

B, C og A leger forskellige figurer til garden party.

Jeg vil ikke lægge skjul på at den globale opvarmning også har en positiv indflydelse på landskabet. Ikke bare fordi ejendomsværdien er steget – den slags er jeg ligeglad med – men jeg kan jo ikke undgå at glæde mig over, at den øgede vandstand har gjort afstanden til stranden kortere.

Dine gardenpartys, Angelina, har altid været de bedste, og det er ikke kun på grund af serviceeringen, nej, men fordi de sætter dagsordenen for hele Hollywood. Hvad er der i de pindemadder?

Brad mener vi snart får himlen i hovedet, og derfor er han i gang med en ny film om klimakatastrofen, men de mangler investorer til fortsættelsen.

Er det derfor vi er inviteret?

De ønskede vækst i Asien. Jeg gav dem vækst i Asien. De ønskede vækst i Sydkorea og Thailand. Jeg gav dem vækst i Sydkorea og Thailand.

Jeg er vegetar. Og det er jeg blevet, efter at jeg erfarende, hvor mange bøvser og prutter køer og grise lukker ud. Det er mange. Rigtig mange. Det kan godt være, at det lyder morsomt, men som du sikkert ved, bøvser fx køer deres mad op mindst fire gange dagligt. Den gas de slipper ud er kraftigt med til at nedbryde ozonlaget.

Der er en flue i din drink.

Det den film mangler er en antagonist. En fjende. En skurk. Vejret er en dårlig skurk, Brad.

Jeg så et dokumentarprogram om en mand fra Bangladesh, der arbejder med... skat, hvad var det ham der fra Bangladesh arbejdede med?

Containerskibe. Han pillede containerskibe fra hinanden.

Han slæbte containervragdele – i 40 graders varme. Og det gør han nok stadig.

Og for hvert år der går, bliver det varmere og varmere. Og han ved godt hvorfor.

Global opvarmning.

Det er virkelig det store hit i øjeblikket – spørg bare Brad.

Det er det jeg altid har sagt: Når vi producerer film ud fra profit, bliver profitten mindre, men når vi producerer ud fra idealisme, så får vores film den nødvendige autenticitet.

Netop. Hold fast i idealismen. Har pengene først taget magten, ja, så vokser det indre hulrum og der er ikke meget at stoppe i det. En lystyacht kan ikke gøre det, men I skal nu alligevel se min ranch på landet.

Man bliver faktisk lykkeligere af frugt og grønsager. Det er videnskabeligt bevist at kødædere er mere aggressive og krigeriske end vegetarer – og er det ikke det krigeriske i menneskets natur vi skal til livs, hvis det store verdensomspændende kærlighedsprojekt skal lykkes?

Filmen udspiller sig i en ikke så fjern fremtid.

Spiller Angelina med?

Vi kan vel godt blive enige om at den globale befolkningstilvækst er eksploderet. Dvs. at antallet af munde, der skal mættes er steget markant. Vi har derfor en historisk høj vækst i produktionen af køer og grise. Og de prutter. Dvs. at det årlige udslip af nedbrydende metangasser er kolossalt – og det er jo ikke så morsomt, vel?

Nej, tak jeg drikker ikke champagne.

De ønskede vækst i Asien. Jeg gav dem vækst i Asien. De ønskede vækst i Sydkorea og Thailand. Jeg gav dem vækst i Sydkorea og Thailand. Og nu står de så der og surmuler og giver mig skyld for CO2, global opvarmning, drivhuseffekten, syreregn, smog og hvad ved jeg.

Det er jo ikke »blot« hele samfundsklasser, som holdes nede i fattigdom, nej, det er hele *kontinenter*, som er så forarmede, udbyttede, forgældede og ressource-udsugede, at de *ingen* reelle chancer har for at komme med på vækst-vognen. De bliver bare trykket længere og længere ned i vores dumpede industriaffald.

Både Brad og Angelina har sat deres formue på spil for den film. Hvis det lykkes kan den redde Hollywood.

Hvis den film lykkes kan den redde verden.

Tror du virkelig?

Nej.

Det er da klart, at også jeg ønsker, at jeg var en stor mægtig kvinde med et ocean af en barm. At jeg var i stand til at rejse mig, klemme om mine brystvorter og give verden liv, men...

Skål, Brad.

Break.

B: Hvorfor kan vi ikke være alvorlige?

C: Hvad?

B: Hvorfor kan vi ikke være alvorlige?

A: Fordi vi lider af den frygtede ironisyge, der er farlig og virkelighedsfornægtende, og derfor er vi

ikke i stand til andet end at fjumse rundt med realiteterne.

C: Fordi vi ved at sandheden ikke findes. Fordi alt kan ses fra 117 vinkler.

A: Fordi vi er fanget i selvrefleksivitetsens megametahelvede – and there is no escape.

C: Derfor er vi ramt af handlingslammelse og talebesvær.

B: »man kunne jo sige – og jeg ved godt, at det måske i virkeligheden ikke passer – at klima – eller ja, klima og klima, jeg mener jo nok snarere måden, hvorpå vi vælger – eller meget ofte vælger, eller nogen i hvert fald engang imellem vælger – at italesætte PLANET EARTHs klima på...

A: ...og ja, det ved jeg godt, at du ved og sikkert ikke er enig i, eller i hvert fald ikke kun enig i, for jeg ved, at du ved, at det langt fra er den eneste sandhed.

C: MAN FÅR ALDRIG SAGT NOGET – OG DET GØR MIG SINDSSYG. FOR JEG HAR FAKTISK TEMMELIG MEGET AT SIGE.

B: Hvad?

C: »man kunne jo sige – og jeg ved godt, at det måske i virkeligheden ikke passer – at klima – eller ja, klima og klima, jeg mener jo nok snarere måden, hvorpå vi vælger – eller meget ofte vælger, eller nogen i hvert fald engang imellem vælger – at italesætte PLANET EARTHs klima på...

A: Hvis du vil, kan vi da lege at vi to elsker hinanden...

C: Okay, så lad os sige, at du er sådan en, der er meget bekymret og bange fordi den mand du elsker, det er ham dér, og han er skvattet ned i et mentalt hul og har meget svært ved at komme op.

B: Det er BRAD PÅ HJEMMEFRONTEN DET HER.

A: Og hvem er du så?

C: Jeg er bare ham, der står lige her og ryger en Lucky Strike. ACTION.

De begynder legen.

B: Der vel ingen, eller i hvert fald ikke ret mange, det kan der ikke være.

C: Man kunne jo sige – og jeg ved godt at det måske i virkeligheden ikke passer – at klima – eller ja, klima og klima. DU LYDER SOM MIG. FORFRA. ACTION.

B: Vi piner og plager jorden. Ressourcerne er *ikke* udtømmelige. Ozonlaget *er* ved at bryde sammen. Verden *er* overbefolket. Isen smelter *faktisk*. Der er ikke en eneste, der *ikke* ved det.

A: Og hvad er det så du har tænkt dig? At jeg skal melde mig ind i en or-ga-ni-sa-tion og sidde sammen med en folk slaskede striktrøjer, der mener, at hvis bare vi skruer lidt ned for varmen, køber økologisk, deler pamfletter ud og taler venligt med hinanden om at vende bølgen så... Eller skal jeg slutte mig til de mere *radikale*, og hænge på siden af et containerskib, og blafre med et banner? Eller skal jeg kidnappe vejrpigen, hende der altid ser glad ud (når hun fortæller at det bliver en dejlig dag), skal jeg kidnappe hende som et led i en aktion kaldet GRØN TERROR og som handler om at bevidstgøre befolkningen om det de i forvejen ved?

B: Du er usikker og bange. Bange for at være dum, til grin og uhh, nej, engageret.

A: Jeg kan også melde mig ind i et af de GRØNNE PARTIER og slås med »kammeraterne« om retten til at sige det som det er: VI DØR, og det er de riges skyld for vi sviner mest, for vi har de største huse, køber flest flybilletter og har aktiemajoriteten i de forkerte selskaber – og det er de samme selskaber, som siger, at de gerne vil gøre det hele grønnere, meget gerne, bare ikke for egen regning, og det kan man jo godt forstå, og det kan regeringen jo også, i hvert fald når den erfarer, hvor arbejdspladserne, rykker hen hvis de ikke... OG SÅ VIDERE.

B: Og alt hvad jeg har lyst til er at krybe langt, langt ind i dine drømme, helt ind i den sjæl, du ikke tror du har, og jeg vil bare være derinde og gentage de samme ord igen og igen.

A: Så kan jeg sidde der i den politiske lokalforening og udlægge verden på en taktisk og velbevaret måde, så jeg ikke støder vælgerne, ja, for jeg skal styre mit temperament og undgå at vise, hvor inderligt jeg hader det menneske, der sidder på den anden side af bordet og lyver mig op i ansigtet, imens han statistisk viser, at han har ret: *Køb og salg af CO2 kvoter fungerer faktisk.*

B: Og når du holder hårdt om mig, er jeg ved at tude, og jeg ved det er dig, der er ked af det, men jeg tuder, og jeg ved ikke, om det er fordi min far er alkoholiker, eller om jeg bare lider af verdens mest selvudslettende Florence-Nightingale-kompleks, men det også lige meget, for det er i de sekunder, hvor du holder hårdest, det er i de sekunder, at jeg ved at jeg er til.

A: Og så holder du om mig med dine økologisk hænder, for du handler skam de rigtige steder, ja, den slags går du meget op i, og du har i parentes bemærket også råd til det.

B: Jeg elsker dig. Også når du er selvoptaget, og slæber din sarkasme efter dig som et kors.

A: Jeg ved godt, at du er pisse træt af mig, og det forstår jeg godt; jeg er også pisse træt af mig selv, men jeg sidder fast i min kynisme, i mit sortsyn og min selvforagt, og kan på ingen måde se, hvordan jeg skal redde mig i land på den ø, du kalder håb. For der er langt over, og jeg er langt ude, og har for længst glemt, hvordan man svømmer, og jeg siger tak for redningsvesten, og jeg ved godt at der er mennesker, der har det værre end mig, og hvis du har lyst til smide mig ud nu, så forstår jeg det godt, for jeg dræner dig, gør jeg ikke?

B: Jeg bliver liderlig af din håbløshed og dit nærvær, der er så truende og påtrængende, at det fylder mig ud med en smertende længsel efter at have din pik i min krop.

Break.

C: Nu har jeg røget min Lucky Strike ©, og set jer være enormt bekymrede, men nu synes jeg, I skulle folde ørerne ud og lytte lidt til ham, der ved en hel masse om vejr og vind, og som holder foredrag og er pisse klog.

A: Okay.

C: Når vi trækker vejret, er vi med til at omsætte ilt til CO₂. Det sker helt automatisk når vi ånder ud. CO₂ er samtidig den væsentligste drivhusgas. Hvis gassen udledes i for store mængder i atmosfæren har det indflydelse på den globale klimabalance. At CO₂-koncentrationen gennem de sidste mange år er øget, er der ingen tvivl om, og at stigningen ikke kun kan forklares som en naturlig variation, er der heller ikke tvivl om. Altså, en del er menneskeskabt.

B: MENNESKESKABT. Som om nogle tilfældige mennesker på et tilfældigt sted på PLANET EARTH tilfældigvis – hovsa – kom til at »menneskeskabe« en lidt for stor CO₂ udledning.

C: Nej, okay, det er nogle bestemte mennesker, der på nogle bestemte områder af PLANET EARTH har menneskeskabt lidt for store mængder CO₂, men pointen er, at klodens temperatur tidligere har bevæget sig op og ned. Omkring år 1000 var det meget varmere, og Grønland havde for eksempel dengang et frodigere klima, hvilket gjorde, at man netop kaldte det Grønland. I 1600-tallet troede man så, at vi stod over for en ny istid. Hvis du hver dag går og tror på en oversvømmelse, så kan du se frem til en trist tilværelse mange år frem.

B: Så aftenens glade budskab er:

A: There is no problem.

C: Solen brænder os op alligevel OG DET HAR VI ALTID VIDST.

A: Så en solcreme med fakta 85 er det klogt at have ved hånden de kommende år...?

B: Hvorfor vågner jeg så hver morgen med en kvalmende fornemmelse af, at vi for længst har igangsat en nedbrydningsproces, der gør afstanden til den yderste dag kortere og kortere?

C: Det må du tale med din terapeut om.

C peger på A, der straks begynder at lege terapeut.

A: Kan du komme den fornemmelse en smule en nærmere?

B: Nej.

A: Er det sådan noget med at du føler at verden ikke vil vide af dig? Sådan noget med at du oplever at alle omkring dig bare er stemmer, der taler og taler, men ikke har nogen reel relation, noget tilhørsforhold? At du løber efter en fortælling, en historie, en verden, en moder jord, eller bare et sted, du kan føle en tilknytning til, fordi du i verden som den er nu, føler dig helt igennem ensom, forladt, ja, som om du slet ikke høre til her, som om du ikke kan genkende andre mennesker som en del af dig, som om de lever et liv, uendeligt langt fra din forståelse af hvordan verden kan være, hvordan vi kan leve med hinanden, hvordan vi kan behandle vores omgivelser. Som om der er en viden eller visdom, vi har adskilt os fra, og nu føler du, at vi burde kæmpe os tilbage, men verden vil frem, længere væk, og de små oaser for en anden forståelse, der er, bliver mindre og mindre, du føler de tørrer ud som vandhuller i Afrika, og de mennesker, du engang drak vand ved siden af, de er væk, eller har forandret sig, er blevet til monstre, der siger, de stadig kan huske det de troede på, den verden de håbede på, men du kan se i deres handlinger, i alt hvad de fortager sig, kan du se, at de har glemt *det*, som du hver dag er bange for at glemme, er det sådan du har det?

B: Nej.

A: Nå.

B: Det er måske sådan Brad har det?

C: Brad lider af kosmisk frygt.

B: Brad får angst ved mødet med det umådeligt store og umådeligt magtfulde:

A: Stjernehimlen, de mægtige bjerge, tyfonerne, oversvømmelserne, tørken.

C: Solen, der brænder og brænder, og er ca. 109 gange større end jorden, 15,7 millioner grader varm i centrum – og på et eller andet tidspunkt...

B: Brad kan ikke klare, at universets hensigter er ukendte, at universets næste skridt er uforudsigeligt. Brad føler sig så lille. Han mærker sårbarhed.

den og uvisheden ved den anonyme og tavse kraft kaldet *naturen*.

C: Naturen som ikke taler, som ingenting kræver, som ikke giver anvisninger på, hvordan man skal bære sig ad, som overhovedet ikke bekymrer sig over, hvad de skræmte og sårbare mennesker gør eller afholder sig fra at gøre.

A: Brad kan ikke huske, hvor gammel han er. Brad mener, det må være 30, men han ved det ikke. Han er slank, har senede muskler. Hans hænder er hærdede og fulde af hård hud. Overalt på kroppen er der små og store ar fra arbejdet. Fra venstre side af panden og ned over venstre kind løber et ar fra dengang han blev strejket af en faldende jernplade. Han har smerter i ryggen og nede fra maven.

C: Brad ser ind i kameraet og skærer en grimasse.

B: Brad skiller udrangerede containerskibe og olietankere ad. Arbejdet begynder kl. 4 om morgenen. Så længe det er lavvandet nok, går de ud mod skibsvragene og går i gang. Nogen skærer jern fri, andre bærer. Brad bærer. Når de når ud til vragene, er de første plader og andre jerndele allerede skåret ud. De skal helst skæres, så der højest skal 20 mand til at bære dem ind på land, men de er tit for tunge. Alle arbejder på akkord, og skærerne vil helst skære så mange ton ud pr. dag som muligt. De slæber alting ind på land. Jernplader, lamper i 100-vis i store net, borde, stole, senge etc. Midt på dagen spiser de dahl og ris. Arbejdet fortsætter til kl. 22.

A: Brad har tre børn. De lever af hans løn og de penge, hans kone tjener ved sortering af de skibsdele, der slæbes ind. Hans ældste søn er 13 år og arbejder sammen med sin far. Det piner Brad at se sin søn gå samme vej.

B: Før var Brad bonde. Han og hans familie boede langt fra kysten og dyrkede ris. Men for tre år siden var monsunen så voldsom, at alt blev skyllet væk. De mistede to børn. I 14 uger boede de i et af regeringens shelters. Siden kom de til »skrællestedet«, som man kalder de steder, hvor skibene sejles ind.

C: Brad sover dårligt om natten. Han tænker på sin søn. Om han nogensinde får mulighed for at tage ind i landet igen og købe et stykke jord.

A: På vej ud til vragene ser Brad altid op mod himlen tænker på dengang, det regnede så voldsomt.

Break.

C: Klima er det nye ord for Gud. Miljøorganisationerne er vor tids kirker. Her kan du købe aflad og god samvittighed. Her kan du skrotte din super svinende land-rover, dit gamle køleskab og sige ja, tak, jeg tror også på solenergi. Her kan du hente råd og vejledning vedr. daglig økologisk opførsel.

B: MacDonalds har skiftet det røde plastik ud med grønt træ. Og jeg ved godt hvorfor: Nu skal der sælges religiøse burgere.

C: Øko-bevægelserne taler om det kommende »drivhushelvede«, hvor menneskeheden skal straffes med stegning for sin lemfældige indgriben i Guds perfekte, konstante og stabile skaberværk. Tegnene kan ses overalt og af alle: hver en blomst og plante, som observeres lidt for tidligt på året, hver en ekstra varm sommerdag, hver en sne- og frostfri vinterdag, hver eneste oversvømmelse er tegn på det, der skal komme: den store straf – ØKOKALYPSSEN.

A: Straf mig for min nye fladskærm. Straf for min flyrejse til Grækenland, straf mig for at køre bil, straf mig for at ønske mig en ny. Straf mig fordi jeg bliver federe og federe. Straf mig for at kende problemet. Straf mig for at kende løsningen. Straf mig for ikke at handle.

B: Brad wants to join that religion. And he wants to join it now! For Brad savner en mission, en hellig gerning. Brad kan ikke leve med magtesløsheden overfor naturkatastrofer. Brad kan ikke leve med, at vi intet kan gøre. Brad ønsker at tage ansvar. Brad nyder ideen om det nye globale fællesskab. Brad har ventet på det her. På det opråb, der kan samle alle nationer, alle mennesker om en fælles sag. PLANET EARTH – here I come. Brad nyder tanken om, at katastrofen får os til at indse nødvendigheden af hinanden.

A: Jeg forsager CO2, spildevandsudledning, metan, drivhuseffekter og al deres nedbrydende væsen. Jeg tror på Kyoto, Rio og en verden fuld af vindmøller.

B: Solceller, elbiler, økologisk mælk og bæredygtig kaffe.

C: Og vejrudsigten søndag den 20. december totusinde og X. Der kommer nogle eller en del græshoppesværme fra sydøst, mens det bliver skyet og mørkt i de sydlige egne. Senere på eftermiddagen kommer der torden og hagl og frøer fra himlen. Dagtemperaturer mellem 47 og 56 grader let til jævn vind fra nord og nordvest. I aften og i nat stiger vandstanden og i nogle egne kan man forvente at vandet i vandhanen bliver til blod. Nattemperaturer mellem 40 og 50 grader, og let til frisk guddommelig vrede fra nordøst.

Break.

B: Jeg er bange.

A: Jeg er paranoid.

C: Jeg er også paranoid.

A: Brad spiller rollen som den paranoide, der ved, de kommer.

B: Og det gør de også. Du har allerede set det for dit indre blik. Denne hær af sorte, der lige nu er på vej over kontinentet er ingen overraskelse for dig.

A: De er flere tusinde. Flere hundrede tusinde. Og de går og går og for hver by de når, slutter flere sig til. Og de overfalder forretninger, restauranter og boder, for de er sultne og bange og vilde, og du ved hvad de vil.

C: Ind i fremtiden.

B: De går fra døde dyr. Fra tørke. Fra bundløs gæld. Fra hungersnød, malaria og AIDS. De går og går, kommer nærmere og nærmere.

A: Og egentlig har det undret dig, at de ikke er kommet noget før. At de ikke for længe siden har brudt med tilværelsen i ørknen, under solen, hvor

deres afgrøder ikke kan få liv. Lige siden de fik fjernsyn og oplysning og indsigt har de vidst det.

B: De er snydt.

A: Forrådt af skæbnen.

C: Forrådt af Gud.

B: Af dig og mig.

A: Og du forstår dem, for du ville aldrig acceptere et sådant liv, en sådan udsigtsløs fremtid, en sådan død.

B: Og om natten bliver du vækket af deres farveløse, tørre stemmer, der hvisker:

C: Vi vil ind i fremtiden.

B: Ind i din stue.

A: De hvisker og hvisker:

B: Jeg efterlod mit barn i ørknen.

C: Jeg efterlod et krig i ørknen.

A: Deres håb er et tv-billede, et close-up af en lille tør barnehånd, der i nat prikker dig på skulderen.

B: Deres håb er din død, og din kærligheds genopstandelse.

A: Og du sætter dig forskrækket op i sengen.

B: Og du ved ikke om du drømmer eller...

A: ...for du ser en lille flok sorte sidde ved fodenden af din seng.

C: Og du løfter et af små sultende sorte børn op.

B: Du stryger hende over det krusede hår, byder hende et glas mælk. Du ser på hele flokken imens du siger:

C: Tror I stadig at alle planetens beboere kan opnå rimelige livsbetingelser? Tror I det? Kan I slet ikke se, at denne drøms håbløse naivitet afsløres gradvis, efterhånden som virkelighedens brutalitet sætter sig igennem?

A: Og de ser underligt op på dig og forstår ikke hvad du siger, men du fortsætter for du er både Klimakussen, Brad og professoren som ved en hel masse om vejr og vind, og er pisse klog, og som lige nu fortæller dem alle sammen sandheden:

C: Der er simpelthen ikke oxygen nok i planetens økosystem til, at vi alle kan ånde i det omfang det er nødvendigt for at realisere drømmen om »den grønne planet befolket af 15-20 milliarder glade eksemplarer af homo sapiens«. Det er derfor kun *godt* for artens samlede overlevelsesmuligheder, at der er mange af jer, der dør.

A: De sorte begynder at røre uroligt på sig, og du synes en af dem ligner Samuel L. Jackson, og du får lyst til at hilse og sige: »Hey, Sam, remember when we met at Lettermans?«, men du fortsætter i stedet køligt:

C: Men vi er for mange, og vi kommer naturligvis til at slås om pladsen, om luften, om de stadig færre beboelige dele af planeten. Spørgsmålet er slet ikke »hvordan kan vi tillade, at millioner af jer dør af sult og sygdomme, vi let kunne ha' behandlet?«.

B: Og ham der ligner, nej, måske *er* Samuel L. Jackson rejser og trækker en stor kniv, men du er Brad og du er paranoid og kender realiteterne og har altid dit våben under puden – og med det holder du den skræmte flok i skak, imens du siger:

C: Spørgsmålet er: hvad er værst: at lade jer dø nu sådan lidt efter lidt, hen ad vejen eller at hjælpe jer til at vokse endnu mere nu, for så blot senere at blive tvunget til at slagte jer, fx ved at atom-bombe hele jeres udtørrende kontinent?

A: Og den lille pige begynder at græde og det skærer i dit hjerte, og din egen afmægtighed overmaner dig og du beslutter dig for at gøre en undtagelse.

B: Hende, netop hende, vil du holde hånden over.

A: Og således adopterer Brad et lille sødt stykke smilende sort samvittighed.

Break.

A: Jeg er bange.

B: Jeg er paranoid.

C: Jeg er også paranoid.

A: Jeg ved ikke hvem jeg er.

C: Jeg ved ikke hvorfor jeg er til

A: Brad begynder at ryste over hele kroppen.

B: Brad falder på knæ.

A: Brad bryder sammen.

C: Brad ser fluer komme ud af sin mund.

B: Brad lytter til tusinde stemmer.

A: Brad ved ikke længere hvilken stemme der er hans.

B: Terapeuten ser alvorligt op og siger:

C: »Men hvis du nu ser indad – hvad ser du så?«

A: Brad ser sig selv i rollen som politikerens, der holder tale til jordens befolkning:

B: Der kommer en tid hvor vi alle bliver lykkelige. Hvor vi bliver i stand til rense det indre system og hengive os til den fælles energi... men endnu er der mange bjergtoppe som skal passeres. Men klimaforandringerne – og den globale bekymring – er det ydre udtryk for den indre forandringsproces, der kun lige er begyndt. Mange, flere hundrede tusinde vil bukke under, dø, det vil kræve ofre, uden tvivl, men på et tidspunkt vil vi vågne, og indse at vi er en del af en større sammenhæng. Spørgsmålet er hvor længe vi vil fortsætte med at bedrage os selv og hinanden. Spørgsmålet er om vi skal vente til det er for sent.

C: Brad klapper af sig selv.

B: Brad klapper af sig selv, på the mental hospital, hvor han engang spillede rollen som sindssyg helt perfekt. Nu går han rundt og fortæller de andre patienter sandheden.

A: Sandheden er at styrken ved og skæbnen for den menneskelige race ikke ligger i bevarelsen

af planetens økosystem, men i dets ødelæggelse, imens vi gør det vi er bedst til, nemlig at producere ting. Producere super fede cool ting, som virker og vil fortsætte med at virke længe efter en store oversvømmelse og længe efter vi alle er sultet ihjel.

B: De andre patienter har hørt Brad fortælle sandheden mange gange. De tænder for fjernsynet.

A: Vi elsker at tro, at vi kan redde verden i sidste minut – lige som Superman altid gør – men selvfølgelig kan vi ikke det. Ingen af os kan jo standse med at æde, frådse, forbruge, købe, producere. Jo, selvfølgelig skal vi redde verden, jeg skal bare lige have den nye version af Mc-Sony-Panasonic-Nokia-Ericsson mp3-mobil-brød-bager-lomme-kniv-kamera-pc-ting. Men så snart jeg har den – og den næste version – så måske. Forstår du det? Det er os. Det er det vi gør, og det er ikke deprimerende. Det er ikke nogen synd heller. Det er rørende.

C: Brad begynder at græde, men de andre patienter ser ham ikke.

B: Nej, for de ser fjernsyn. De ser et fuld-knald-på retsagsdrama om advokaten William Ginn.

A: Spillet af Brad.

B: Han står i vidneskranken i retssalen og imens alle patienter ser på fortæller han:

C: Men det er jo mig siger Brad. Det er jo mig. I know all the lines:

A: Mit arbejde for Texaco bestod i at tage sig af de juridiske spørgsmål i forbindelse med selskabets overtagelse af andre selskaber.

C: Mit arbejde var at sørge for at Texaco aldrig var forpligtet overfor med medarbejderne i det selskab vi overtog. Samt at sørge for at Texaco var i stand til at sælge de affald- og forureningsmæssigt belastede dele af firmaet til andre firmaer – for så at købe dem tilbage, når affaldet og forureningen var skaffet af vejen.

B: Texaco kunne aldrig sagsøges af sine medarbejdere – det er den kontrakt de indgik. Mit arbejde

drejede sig kort sagt altid om at redde selskabet ud af anklager for forurening.

A: Patienterne klapper og hujer og Brad er overbevist om at det er hans præstation, og han bliver grebet og stiller sig nu ved siden af fjernsynet, ved siden af sig selv, og begynder nu at sige replikkerne i kor med sig selv:

B: Vi udvinder olie, og vi skaber vækst, som betyder arbejdspladser, som betyder liv. Og vi gør det af den simple årsag, at vi *kan*. Det, der er *muligt*, bliver altid *gjort*, og spørgsmålet er kun, om du er en af dem, der *gør* det, eller om du hellere vil stå udenfor og sultent og bittert kritisere os, der *gør*, fordi vi kan. Hvis ikke *jeg* gjorde det, hvis ikke *vi* gjorde det, ville nogen andre idioter gøre det. Men de ville gøre det dårligere og værre. Vi *gør* det, fordi vi kan, og fordi vi er de bedste til det.

A: Brad læner sig frem og ser alvorligt frem for sig. En tåre samler sig i øjenkrogen. Han ser på patienterne og personalet.

C: Da jeg i foråret var i Nigeria blev jeg igen helt slået omkuld af, hvor hurtigt det var gået, hvad vores industri havde skabt. På mindre end ti år er hele byer vokset frem, levestandarden er steget markant, der er mindst ti gange så mange køretøjer og folk er gladere. Vi har skabt den vækst hele verden har bedt om.

B: Brad falder forover. Han ser sig selv falde ud af skærmen, ja, falde igennem sig selv, og rammer gulvet med et brag. Imens hører han klappen og hujen fra patienterne, nævningene i retssalen, kameraholdet og de andre skuespillere.

C: Han vil løfte armene højt over hovedet, men opdager at han er spændt fast.

B: Brad sidder igen foran terapeuten.

A: Min hjerne er fyldt psykoklimatisk affald.

B: Din hjerne er fyldt med psykoklimatisk affald – og du ved ikke hvor du skal dumpe det?

A: Findes der en miljøstation for psykoklimatisk affald?

Break.

C: Det er søndag. Solen skinner. Folk er på gaden. Legepladsen er fuld af børn. En kvinde sælger grøntsager fra en lille bod. En mand står med tre tomater i hånden ophidset over det beløb kvinden forlanger. Pludselig flækker himlen og en massiv regn begynder. Folk søger ly, men ikke alle når i læ. Slet ikke børnene, som begynder at knække sammen i skrig – vanvittige skrig – fordi regndråberne er syre, der trækker ætsende spor i huden. Flere af børnene kan ikke se. Deres øjne er væk. Ætset. Og de skriger. Jeg kan love jer de skriger, og dem der forsøger at løbe derhen, bliver fanget i smerte og angst, når dråber slår ned i hovedbunden og flere falder om nu. Folk river og flår i hinanden for at få ly. På legepladsen kryber børn rundt i det mudrede syre. En dreng står endnu oprejst. Forstenet ser han, hvordan huden langsomt vaskes væk af regnen. Kød og knogler kommer til syne. Så kan angsten ikke mere holde ham fast. Han giver et højt skrig fra sig, og falder så til jorden.

B: Brad ved ikke længere hvor han er, hvem er og hvorfor han er, men han kan se, at han er blevet gammel, og han kan se, at en lille sort pige sidder på hans skød, og han kan høre, at hun kalder sig hans barnebarn. Hun skruer ned for fjernsynet og stiller gamle Brad et meget simpelt spørgsmål: Vidste I ikke, hvad der var ved at sket med kloden dengang da du var ung?

C: Og gamle farfar Brad svarer:

A: Jo, jo, vi vidste vel i og for sig nok godt alle sammen, at det ikke kunne blive ved. Der *var* da tegn på, at det var ved at gå galt. Somrene blev varmere og varmere, flere og flere dyrearter uddøde, de fattige begyndte at røre på sig, men det var også fedt. I sku' ha' været der. Det var ud over afgrunden på den absolutte luksusklasse, med Guccibrillerne oppe i Angelinas hår. Jeg har altid elsket Pam Grier. Men hende kender I nok ikke. Guccivarra. Hvorfor siger jeg egentlig det? Det ved jeg heller ikke – mine piller tak.

B: Men gjorde I slet ikke modstand?

A: Jo, jo, jo, du kan tro vi snakkede om det. Meget. Og politikerne talte også meget om det, fordi vi talte om det, og farfar var med til at lave kunst, eller farfar kaldte det ikke kunst, men

intervention, ja, og Angelina lavede faktisk også en del politisk pop i Che Guevarra t-shirts og alt muligt, og vi vidste også godt, at det var for meget, eller forkert, men jeg har nu altid elsket Pam Grier. Pam Grier og Guccivarra.

B: Men farfar Brad... Men farfar Brad... men farfar Brad...

C: Regnen er stilnet af. Folk begynder langsomt at vove sig ud. Sirener og ambulancer. Hospitalet er fyldte. Fjernsynet viser billeder fra katastrofen. Der er interviews med ministre og eksperter. Hvordan kunne det lade sig gøre? Hvorfor havde ingen set det komme? Hvornår vil det ske igen?

B: Men farfar Brad... Men farfar Brad... men farfar Brad...

C: Men hun kan ikke få ordene frem, ikke sige sin replik, som ellers skulle være ironisk og sjov, for hun er ikke en lille negerpige, nej hun er sig selv, og selvom hun synes, at alt det med farfar Brad er vældig skægt, bliver hun alligevel deprimeret af alle de lege, alle de historie, der ikke fører til noget fordi...

B: Hvorfor kan vi ikke være alvorlige?

C: Fordi vi føler os tomme som handlingslammede zombies?

A: Fordi vi kun er hvad vi er i sammenhænge?

B: Fordi vi kun er i de relationer vi indgår i og som hver gang starter en ny fortælling?

C: En ny fortælling som ikke har meget at gøre med den forrige?

B: Men det er jo også en mulighed for at starte forfra – er det ikke?

A: Men hvis du vil, kan vi da lege at vi to elsker hinanden...

C: Hun går ind i værelset ved siden af og sætter sig på sengen. Brad går ud og tømmer postkassen. Der ligger et manuskript, som hans producent har sendt. Brand begynder at læse første scene.

A: Hun zapper rundt mellem forskellige kanaler.

C: Hun bliver ved at vende tilbage til en live-reportage fra en ulykke.

B: En flod er gået over sine bredder.

A: Hun ser vandmasserne fosse.

C: Hun ser vandmasserne fosse ind i huse, rive i træer, få dem op.

B: Han banker på. Spørger om han må komme ind. Om han må sætte sig lidt. Jeg sidder i trusser på det tidspunkt, men når lige at gøre sådan.

A: Hun beklager, at hun er så hård ved mig. Hun føler, det er nødvendigt. Hun føler at min pessimisme er kvælende. Hun siger, at jeg er nødt til at rense mit indre system.

B: Jeg vil gerne give ham en større kærlighedsfølelse.

A: Hun tager min hånd.

B: Jeg ser træer, der flyder, biler, der driver rundt i gaderne. Jeg ser mennesker sidder på hustage. Jeg ser en helikopter, og jeg ser, hvor få der er plads til.

C: Hun fortæller, at der vil komme en tid, hvor vil være fulde af håb, af tro.

B: En tid hvor vi vil være lykkelige.

A: Hun siger, at klimaforandringerne et det ydre udtryk for den indre forandringsproces, der kun lige er begyndt.

C: Han siger, at tiden har ædt af ham.

A: Tiden har ædt af mig. Store lunser.

B: Han forsøger at grine, men det lykkes ikke.

C: Hun fortæller at mange...

B: Mange hundrede tusinde, flere måske.

A: Vil bukke under, dø. Men hun fortæller også, at en ny bevidsthed vil formes af en ny kærlighedsfølelse.

B: Han siger, at han har mistet troen.

C: Det naive. Det håbefulde. Det sårbare.

A: Hun klemmer min hånd.

C: Hun siger, at der i ham er en lille ø.

B: En lille ø med vilde bløde blomster.

C: Han har en klump i halsen.

A: Hun hvisker til mig, at jeg aldrig er alene. At vi er tæt forbundet.

C: En tåre løber ned af hans kind.

A: Og jeg forsvinder ind i et ocean af følelser. Min mor og far er der, og jeg kysser dem, og de er kolde og døde og det gør ikke noget, for hun sidder ved siden af mig.

B: Jeg bøjer mig ind over ham, og hans ryg er stor, og han lugter lidt af sved, af popcorn og deodorant.

A: Jeg mærker hendes krop favne min.

C: Han vil glide tilbage, og gør det, men strejfer fjernbetjeningen. Vandet fosser stadig.

B: De samme mennesker (måske er det nogen andre) sidder på hustagene og fægter desperat med armene.

A: Hun presser sin krop ind mod min, og jeg begynder at kysse hendes hals.

B: Akavet.

A: Jeg standser, forsøger at undskylde.

B: Han begynder at græde.

C: De var sammen lige siden.

Baseret på research og tekstfragmenter af Jens Christian Lauenstein Led

Premiere: Maxim Gorki Theater, Berlin, 19 dec. 2007.

Forlag: Nordiska Strakosch